

Interkultúrna komunikácia na hodine anglického jazyka prostredníctvom použitia PC

Petra Jesenská

Anotácia

V príspevku je rozpracované špecifické využitie výpočtovej techniky na vyučovaní anglického jazyka na úrovni stredne pokročilí (upper-intermediate) až pokročilí (advanced). Prostredníctvom PC je možné vyučovať najmä písomné zručnosti a kompetencie študentiek a študentov anglického jazyka. Príspevok je treba vnímať v kontexte CD-ROMu, ktorý vznikol v rámci medzinárodnej spolupráce na multilingválnom európskom projekte COM-I-N-EUROPE. Prednosťou CD-ROMu je flexibilita využitia s vyučujúcou (resp. vyučujúcim) rovnako ako pri samoštúdiu. Autorka sa zaoberá nácvikom lexikálnych jednotiek a kulturologických črt vybraných anglofónnych krajín. (Príspevok obsahuje dve tabuľky a šestnásť obrázkov.)

Kľúčové slová

Interkultúrna komunikácia. Projekt. Využitie PC. Informačné technológie.

0 Úvod

COM-I-N-EUROPE (Komunikácia v novej interkultúrnej Európe) bol európsky medzinárodný multilingválny projekt, na ktorom sa podieľali univerzitné a výskumné pracoviská z rôznych krajín Európy (Belgicko, Česko, Francúzsko, Nemecko, Írsko, Poľsko, Slovensko, Španielsko a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska). Projekt prebiehal v rokoch 2003 až 2005 a formálne i obsahovo nadväzoval na medzinárodný multilingválny projekt LEOMEPE-MULTI, ktorý bol v roku 2004 ocenený Európskou komisiou ako jeden z najlepších a najefektívnejších (čiže

najzmysluplnejších) projektov v Únii. (Bližšie informácie o projekte sú dostupné na www.plurilingua.com.)

Slovensko, Česko a Poľsko boli noví partneri v projekte, trvajúcim dva roky. Všetky tri krajiny pracovali súbežne na niekoľkých jazykových verziách, tzv. moduloch. Katedra anglistiky a amerikanistiky na Fakulte humanitných vied Univerzity Mateja Bela pracovala na verzii *Slovenčina – English* pre Slovákov učiacich sa anglický jazyk. Každý z interaktívnych modulov poskytuje približne 100 hodín štúdia a pozostáva z viac než 500 rôznych multimedialných cvičení, viac než 30 autentických dialógov, prezentujúcich regionálne dialekty a/alebo rýchlosť reči, obsahuje odkazy na aktuálne webové stránky a v neposlednom rade sa na CD-ROMe nachádza špecializovaný elektronický slovník. Zaujímavosťou je, že dialógy je možné vypočuť si nielen v rôznom tempe reči, ale aj v rôznych varietach angličtiny (britská, americká a írsky angličtina).

Jednotlivé jazykové moduly boli vyvinuté najmä (ale nielen) pre odborných a riadiacich pracovníkov, ktorí pri práci využijú nasledovné komunikačné formy – rokovanie, pomoc zahraničnej klientele, prezentácia firmy, písomná alebo telefonická forma obchodnej a/alebo riadiacej komunikácie atď.

1 Softvér

Softvér potrebný na fungovanie projektu, Lingu@Tor, poskytla belgická spoločnosť *Brainlane*. Lingu@Tor disponuje nástrojmi, pomocou ktorých bolo možné vytvoriť a zobrazíť multimedialné jazykové cvičenia. Softvér Lingu@Tor bol vytvorený pre ľudí, ktorí radi pracujú pomocou metódy „označ a klikni“ alebo „označ a prirad“, a teda rozvíja nielen jazykové zručnosti používateľov, ale i multimedialné schopnosti, a to veľmi rýchlo.

Vytvorené jazykové cvičenia sú prístupné vo verzii off-line na CD-ROMe aj on-line na internete. Jediné, čo používateľ potrebuje na

prácu s on-line cvičeniami, je nainštalovanie programu Lingu@Tor plugin.

Niektoré prednosti programu Lingu@Tor pre užívateľa:

- žiadne zvláštne vedomosti o softvéri nie sú potrebné,
- pohodlné a rýchle prehliadanie,
- jednotná štruktúra pre rôzne typy cvičení,
- jednoduchý prístup,
- možné konvertovať do potrebného programu (AICC, SCORM, IMS...),
- jednoduché prepínanie do iného jazyka prostredníctvom obsahu,
- možnosť pracovať off-line (CD-ROM, hard disk...) rovnako ako on-line (pomocou intra- aj internetu)¹.

Výskum belgickej univerzity v Limburgu ukázal, že odborní a riadiaci pracovníci sa pri kontakte so zahraničnými klientami často stretávajú s jazykovými i kultúrnymi výzvami. Dobré ovládať jazyk už nestačí. Biznisman musí dokázať uvažovať v cudzom jazyku a chápať inú kultúru. V snahe vytvoriť podmienky na rozvíjanie týchto zručností vzniklo 11 interkultúrnych komunikačných modulov, na ktorých tvorbe sa podieľali odborní a vedúci pracovníci zo siedmich európskych krajín. Všetky jazykové moduly pod názvom *Interkultúrna komunikácia pre riadiacich pracovníkov* je možné používať samostatne a bez učiteľa alebo v triede. Moduly sú zamerané na jazyk a kultúru jednotlivých krajín s ohľadom na obchodnú komunikáciu (ústnu i písomnú) cieľovej krajiny. Každý modul vychádza z jedného východiskového jazyka a zameriava sa na jeden cieľový jazyk. Cieľom modulu *Slovenčina – English* je umožniť riadiacim pracovníkom zvládnuť jazyk a kultúrne aspekty

---

¹ Informácie prevzaté zo stránky www.plurilingua.com

obchodných partnerov v čo najkratšom možnom časovom horizonte, aj preto každý z modulov umožňuje kompaktné učenie sa jazyka a spoznávanie kultúrnych aspektov (obchodné postupy, kultúrne zvyklosti a pod.).

2 Ukážky niektorých typov cvičení

V tejto časti prezentujeme jedenásť úloh zameraných prevažne na gramatickú a lexikálnu stránku jazyka. Posledné úlohy sú zamerané skôr zemepisne a kulturologicky. Za väčšinou úloh sa nachádza vysvetlenie a sledované ciele.

a) Gramaticko-lexikálne cvičenia (úlohy 1 – 4)

1. úloha Priradíte vety k zodpovedajúcemu anglickému prekladu.

Uisťujeme Vás, že informácie dostanete ešte dnes.

We inform you that as of today you will be able to find all our prices on our web site.

...

We have pleasure in sending you the documents you requested.

S potešením Vám posielame dokumenty, o ktoré ste žiadali.

Could you please let us have your latest illustrated catalogue?

...

Thank you very much for sending me the requested information.

Veľmi pekne ďakujem za zaslanie požadovaných informácií.

We hereby confirm that the prices you were given are valid until the end of this month.

...

We assure you that you will receive the information today.

...

We are most sorry not to be able to meet your request/We deeply regret not being able to satisfy your request.

...

Vysvetlenie 1. úlohy: cieľom cvičenia je pochopiť konštrukciu anglickej vety a priradiť ju k zodpovedajúcemu slovenskému pendantu. Navrchu sa objaví veta napísaná po slovensky. Učiaci sa ju priradia k anglickej vete. Vtedy sa objaví nasledujúca veta napísaná po slovensky. Učiaci sa si môžu skontrolovať svoje odpovede po skončení úlohy a program im oznámi aj percentuálne skóre ich úspešnosti.

2. úloha Pomocou daných výrazov doplňte dialóg.

A Digitex, good morning.

B Good morning, Chris Dempsey .....

A How **may I help you?**

B I ..... to ..... Mr Babický, **please.**

A **Hold the line, please, I will ..... him.**

B Thank you.

A **I am sorry, Sir, the **line** is ..... Would you like to wait a moment or would you **prefer to call back** in a few minutes?**

B I will call back later. Thank you very much, Madam. Goodbye.

A You are ....., Sir. Goodbye.

..... would like ..... engaged .....
talk to .....
welcome ..... speaking .....
..... put you through to

Vysvetlenie 2. úlohy: učiaci sa sledujú súvislý, ale nedokončený dialóg. Chýbajúce výrazy a syntaktické konštrukcie sa nachádzajú pod textom dialógu. Úlohou učiacich sa je označiť výraz a presunúť ho na vhodné miesto v dialógu. Učiaci sa si opäť môžu skontrolovať správnosť odpovedí a zistiť percentuálnu úspešnosť.

3. úloha Preložte chýbajúce slová a/alebo frázy do angličtiny.

Prepojím vás k nemu.

- "I will **put** you **through to** him."

Učiaci sa uvidia nasledovné: "I will ..... (**prepojím**) you ..... (**k**) him."

Je mi ľúto, pane, pán Babický tu momentálne nie je.

- "I am **sorry**, **Sir**, **Mr** Babický is not in **at** the moment."

Učiaci sa uvidia nasledovné: "I am ..... (**Ľúto**), ... (**pane**), ... (**pán**) Babický is not in ..... (**momentálne**) the moment."

Môžem (mu) nechať odkaz?

- "Could I **leave** a message?" Učiaci sa uvidia nasledovné: "Could I ..... (**nechať**) a message?"

Mohli by ste mu odovzdať odkaz?

- "Could you **pass** him a message?" Učiaci sa uvidia nasledovné: "Could you ..... (**odovzať**) a message?"

Vysvetlenie 3. úlohy: učiaci sa majú doplniť prázdne miesta v krátkych anglických dialógoch. Ako pomôcka slúži slovenský preklad v zátvorke. Cvičenie sa nezameriava len na precvičenie slovnej zásoby, ale aj na precvičenie gramatiky.

4. úloha Označte a prirad'te.

English	Translation	List of expressions
the receiver	volaný	stláčať tlačidlá
to leave a message		volaný
extension		prepojiť
to put through		nechať odkaz
to push the buttons		byť prerušený

Tabuľka 1 Výber vhodného prekladu výrazu

Vysvetlenie 4. úlohy: cvičenie je zamerané na slovnú zásobu súvisiacu s telefonovaním a zanechávaním odkazov pre neprítomných. Učiaci sa označia výraz v pravom stĺpci a presunú ho na vhodné miesto do stĺpca označenom ako *translation* (preklad). Ak neodpovedali správne, na monitore sa objaví symbol ☹. Ak bezchybne priradia výraz, zjaví sa „smajlík“ ☺.

b) Obrázky a ilustrácie (úlohy 5 – 11)

Obrázky a ilustrácie sú integrálnou a neoddeliteľnou súčasťou modulu. Ako príklad uvádzame mapu Britských ostrovov a Severného Írska s označením jednotlivých častí krajiny.

5. úloha Učiaci sa majú pred sebou prázdnu mapu (tzv. *blank map*) a ich úlohou je priradiť jednotlivé regióny krajiny na správne miesto na mape: *Greater London, Northern Ireland, Scotland, Wales* atď. To isté treba urobiť v prípade mapy Severného Írska.

Obrázok 1 Mapa regiónov Veľkej Británie a mapa Severného Írska

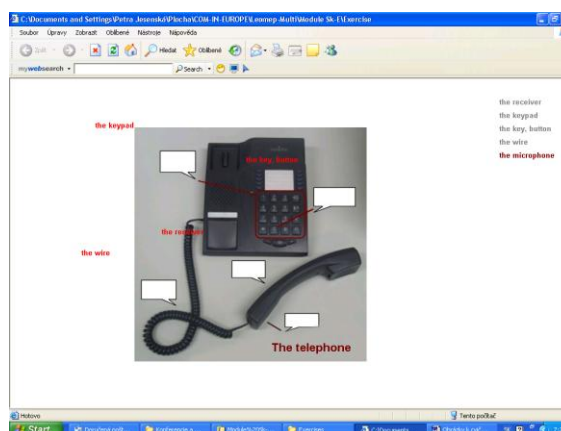
Obrázok 2 Mapa regiónov Severného Írska

6. úloha Označte a prirad'te: *the key button, microphone, receiver.*

Obrázok 3 Telefonický

Obrázok 4 Časti telefónu

Vysvetlenie 6. úlohy: vľavo sa nachádza obrázok telefónneho prístroja a napravo zoznam výrazov, ktoré treba priradiť k vyznačeným častiam.

7. úloha Označte a prirad'te.

English	Translation	List of expressions
in no way	v žiadnom prípade	pripúšť'am, že
as for		presne tak
in spite of	napriek	nie nevyhnutne
not necessarily		napriek
I admit that		v žiadnom prípade
that's it		pokiaľ ide o/čo sa týka

Tabuľka 2 Výber vhodného prekladu

Vysvetlenie 7. úlohy: ide o rovnaký typ úlohy ako 4. úloha s tým rozdielom, že 7. úloha nie je zameraná na časti prístroja, ale na ustálené spojenia a kolokácie. Cvičenie je zamerané na slovnú zásobu. Učiaci sa označia výraz v pravom stĺpci a presunú ho na

vhodné miesto do stĺpca označenom ako *translation* (preklad). Ak neodpovedali správne, na monitore sa objaví symbol ☹. Ak bezchybne priradia výraz, zjaví sa „smajlík“ ☺.

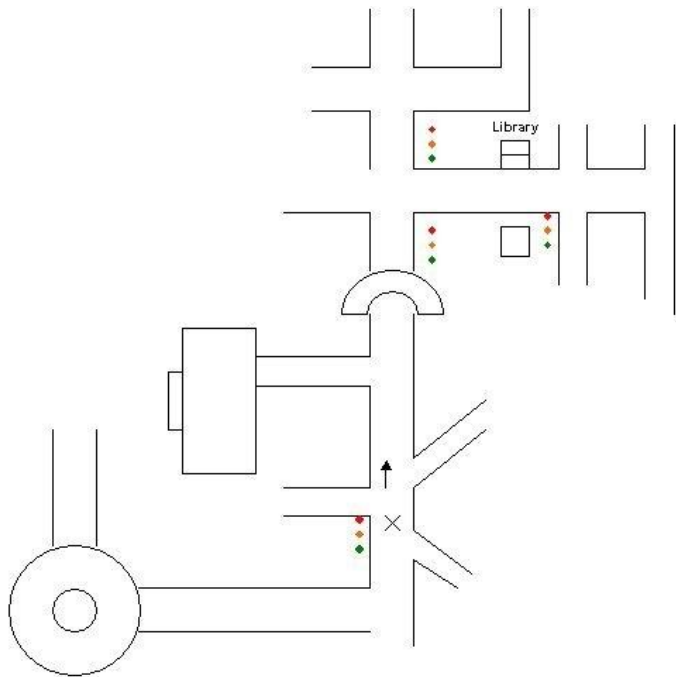
8. úloha V nasledujúcom dialógu preložte zvýraznené časti do slovenčiny.

- o What price can you offer for such a large order? Let me just say we have received another quotation with a lower base price.
- Could you give me some more details of the quotation you received?
- o The base price is 35p a kilo.
- **I see, as you know**, our base price for sheets of the type S120 is 37p, exclusive of VAT. In our quotation of 21 April last, we granted you a bulk discount of 5% for orders over 400 units... **Let's say** I can give you 7 % for the 500 sheets... The coils of the type RF44 are more difficult. For these, we are already quoting a very competitive price. **I'm afraid I cannot possibly** agree to a lower price. However, may I remind you that you will receive a 2% discount when ordering a minimum of 100.
- o **I understand**. As to the credit terms in your quotation, are they fixed?
- **In principle**, we ask our customers to respect a credit period of 30 days net.
- o **Yes, I see...**
- **But if you want to**, payment can be made by bill of exchange. In this way, we can grant you a credit of 60 days. In that case, we will discount the bill, with freight charges and interests at our expense. **If, on the other hand**, you prefer a cash settlement, you will receive a 1% discount.
- o **I see**. Do you deliver carriage paid as well in that case?
- **Indeed we do**, Sir, the price also includes the packing of the sheets in packs of 20 units, which cannot be recycled, as it said in the quotation. **But** the transportation risks are the buyer's.
- o **Indeed. So**, the goods will be transported by road and delivered to our head office?
- **That's right**, Sir.
- o **Right**, I will study your quotation once more but I will probably place an order in the course of next week. **Thank you for** the information.
- **You're welcome**, Sir. We look forward to welcoming you as a new customer.
- o Goodbye, Mr Smith.
- Goodbye, Mr Patrás.

Obrázok 5 Preklad do slovenčiny

Vysvetlenie 8. úlohy: zmyslom cvičenia je precvičiť slovnú zásobu z predchádzajúcej (7.) úlohy, spoznať uvedené spojenia v kontexte a uvedomiť si ich správne použitie.

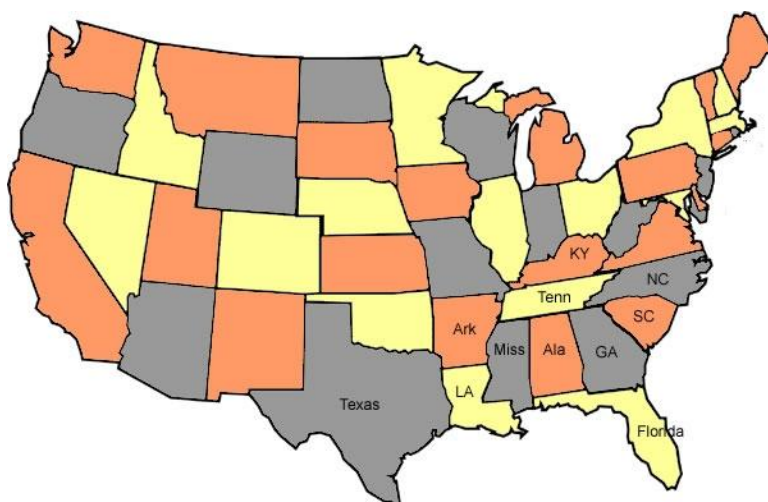
9. úloha Opíšte trasu z bodu A do bodu B (pomôcky sú dané).

Obrázok 6 Mapa trasy

Vysvetlenie 9. úlohy: na CD-ROMe je niekoľko máp so zameraním na vysvetlenie smeru alebo opísanie trasy. Zmyslom cvičenia je schopnosť orientovať sa v neznámom prostredí na základe opisu trasy alebo smeru. Učiaci sa si precvičia „hľadanie“ pošty, banky, školy alebo sídla obchodného partnera.

10. úloha Učiaci sa majú pred sebou opäť prázdnu mapu a ich úlohou je priradiť názov federálneho štátu a/alebo mesta Spojených štátov k správnejmu miestu na mape.

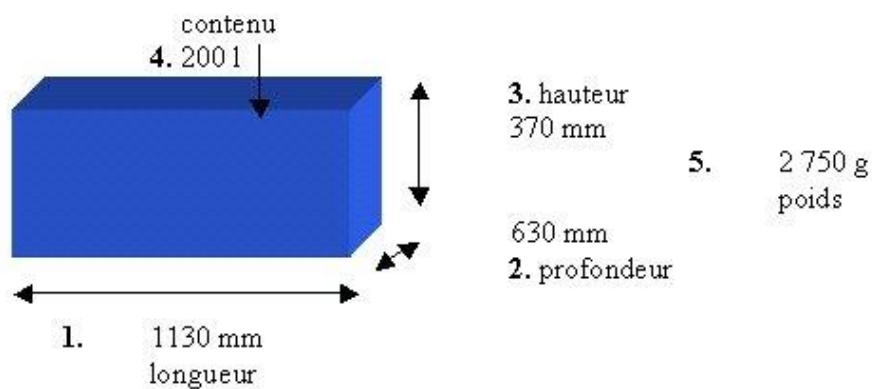

Obrázok 7 Mapa juhovýchodných štátov USA

Obrázok 8 Mapa metropol severovýchodnej časti USA

11. úloha Text nasledujúceho obrázka je vo francúzštine, ale môže byť v anglickom alebo inom jazyku. Cieľom je naučenie sa a nacvičenie slovnej zásoby súvisiacej s mierami, ako napr. *length* (dĺžka), *width* (šírka) a podobne.

Obrázok 9 Rozmery trojrozmerného telesa

c) Úlohy zamerané kulturologicky

Samostatná sekcia obsahuje informácie o kultúre a spôsobe života anglicky hovoriacej spoločnosti, britskej, írskej aj americkej. Týmto spôsobom majú učiaci sa možnosť nahliadnuť do najvýznamnejších a najatraktívnejších miest spomínaných anglicky hovoriacich krajín.

Učiaci sa majú napríklad možnosť pozrieť si krajinu a prírodu, mestá a metropoly, banky, významné stavby a pod.

Obrázok 10
Pohľad na škótske údolie

Obrázok 11
Typické írske mestečko

Obrázok 12
Pamätník

Učiaci sa majú možnosť spoznať viac i menej známe osobnosti kultúrneho a politického života, ako napríklad na nasledujúcich fotografiách zachytených britských premiérov a jedínú premiérku v dejinách Veľkej Británie:

Obrázok 13
Stanley Baldwin

Obrázok 14
Sir Alec Douglas-Home

Obrázok 15
M. Thatcher

Obrázok 16
Tedheath

V tejto časti majú učiaci sa možnosť oboznámiť sa i s geografickými údajmi o anglicky hovoriacich krajinách (5. a 10. úloha). V príspevku nie sú uvedené príklady na cvičenia týkajúce sa histórie, literatúry, populárnej a vážnej hudby, ale všetky uvedené sú integrálnou súčasťou modulu.

d) Cvičenia zamerané na posluš s porozumením

Na CD-ROMe sa nachádzajú o. i. posluchové cvičenia, v ktorých si učiaci sa precvičia výslovnosť a posluš s porozumením. Vybrané dialógy sú nahrané s rôznym prízvukom (britským, írskym a americkým s ohľadom na lexikálne a regionálne špecifiká).

CD-ROM je pre používateľov praktický aj preto, že rýchlosť posluchovéch aktivít nahratých na CD-ROMe je možné regulovať podľa potreby. S ohľadom na technické možnosti printového média nie je možné predstaviť tento typ cvičení a úloh bližšie.

3 Záver

V príspevku sú predstavené rôzne typy úloh a cvičení zameraných na rozvíjanie slovnej zásoby, gramatiky, syntaktických konštrukcií, aspektov kultúry či informácií o krajinách Británie, Írska a Spojených štátov. Interaktívne cvičenia sú dostupné on-line alebo na CD-ROMe, ktorý vznikol v septembri 2005 v rámci európskeho projektu. Pestrosť modulu je inšpiračným a zároveň motivačným prvkom pre učiacich sa.

S ohľadom na technické obmedzenia sme sa v príspevku zamerali prevažne na prezentáciu lexikálnych a gramatických cvičení, pretože na uvedenie všetkých typov cvičení je potrebná inštalácia softvéru Lingu@Tor (mnohé z cvičení nie je možné konvertovať do programu *Microsoft Word*). Napriek technickým obmedzeniam dúfame, že sme predstavili problematiku uspokojivým spôsobom a prispeli k

podnieteniu záujmu o (samo)štúdium anglického jazyka, geografie, histórie a kultúry anglicky hovoriacich krajín.

Summary

The author briefly introduces types of lexical exercises with regard to the European multilingual project (COM-IN-EUROPE project). She focuses on single types of exercises also taking into account cultural aspect of tasks. Unfortunately, because of space and other limits it is not possible to present grammar-lexical and cultural skills in their complexity without use of the Internet or data projector.

Zdroje

Intercultural Communication for Managerial Staff. Slovenčina-English. 2005. Multilingválny CD-ROM. 2005. ISBN 9077506225
www.plurilingua.com